

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельцах (Польща)
Гуманітарно-педагогічний коледж Мукачівського державного
університету**

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції
21-22 жовтня 2021 року**

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

УДК 37:378.011.3-057.4:316.476(477:4)(043.2)

О – 72

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

Рецензенти:

Сотська Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 жовтня 2021 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2021. – 352 с.

ISBN 978-617-7495-48-1

У збірнику представлено тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Молнар Т. І. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2021

РОМАНИШИНА Л.М., РОМАНИШИНА О.Я. РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	263
РОМАНЮК М.В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	265
РОСОЛ Ю.В., МОЛНАР Т.І. ГОТОВНІСТЬ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	267
САБАДОШ О.В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. АРХІТЕКТУРНІ ПАМ'ЯТКИ ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	269
САВКА Я.А., ПОПОВИЧ Н.Ф. ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ В. ЛУЧУКА В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ.....	271
САВКА Я.А., ХОМА О.М. ДОСЛІДЖУЄМО МОВНІ ЯВИЩА У ДОБУКВАРНИЙ ПЕРІОД НАВЧАННЯ ГРАМОТИ.....	274
САВКО С.Л., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ПІЗНАВАЛЬНІ МОТИВИ ЗАСВОЄННЯ ПРИРОДНИЧИХ ЗНАНЬ.....	275
САМОФАЛ Л.О., ГОРВАТ М.В. РОЛЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ У ФОРМУВАННІ ТОЛЕРАНТНОГО СЕРЕДОВИЩА НУШ.....	277
САРКАНИЧ К.В., МОЧАН Т.М. СУТНІСТЬ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	279
СИНИШИНА В.М. РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПСИХОЛОГА-ПРАКТИКА ЗАСОБАМИ ОСОБИСТІСНО-ЗОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ.....	281
СЛИВКА Л.В. РЕФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ДОСВІД РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА.....	283
СУХОДОЛЬСЬКА Ю.М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОЇ ШКІЛЬНОЇ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	285
САБАТ А.М., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. ЗМІСТ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	287
СЕРБІН М.І., ДУДА І.Т. ВИХОВАННЯ НАВИКІВ ПЕДАЛІЗАЦІЇ – СКЛАДОВА ЧАСТИНА ФОРТЕПІАННОЇ ПЕДАГОГІКИ.....	290
СИНЕВИЧ І.С., ГАБОВДА М.І. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ШКОЛЯРІВ.....	291
СТАРОВА Ю.В., ЙОВДІЙ М.Ю. ЕДУКАЦІЙНА СИСТЕМА В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ФІЛОЛОГІЇ.....	293

5. Печко Л. П. Выразительность эстетики природы и культура личности. Ульяновск: УлГТУ, 2008. 363 с.

6. Уланова С.І. *Світоглядно-методологічні основи формування музично естетичної культури*. Художня освіта і проблема виховання молоді. 36 наук, статей. К.: Міносвіти України, ІЗМН, 1997. С. 3–11.

САВКА Я.А.,
ПОПОВИЧ Н.Ф.

Мукачівський державний університет, Україна

ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ В. ЛУЧУКА В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Читання в початкових класах відіграє важливу роль. Твори, які вивчаються у початковій школі, мають вагоме художньо-естетичне значення. Дослідженню різноманітних питань літературного читання присвячено ряд публікацій [1; 2; 3; 4].

Володимир Іванович Лучук – відомий дитячий письменник. Діти молодшого шкільного віку з цікавістю та задоволенням вивчають його творчість.

В. І. Лучук народився 27 серпня 1934 року в с. Матче Грубешівського повіту Люблінського воєводства в Польщі в сім'ї селянина. Його родина згодом була переселена в с. Доросині Рожищанського району Волинської області. Тут пройшли дитячі роки письменника. Закінчивши Рожищанську середню школу, В. Лучук вступив на слов'янський відділ філологічного факультету Львівського державного університету ім. І. Франка. Ще в студентські роки розкрився його літературний талант, він публікував свої поезії у пресі, а також у колективному збірнику «Провесінь».

Письменник надавав дуже важливого значення назвам своїх книжок. Усі його поетичні книги мають оригінальні назви. Для дітей В. Лучук опублікував такі книжечки: «Уставати треба рано» (1962), «Сіла хмара на коня» (1968), «Ластівка в Лужиці» (1969), «Хитрий лис фарбує ліс» (1970), «Я малюю голуба» (1967), «Зелене око» (1974), «Чарівний глобус» (1974), «Жива вода» (1980), «Казкова орбіта» (1981), «Дарунки для мами» (1983), «Маленькі друзі» (1984), «Загадковий зореліт» (1988), «Пташине весілля» (1988), «Найрідніші слова» (1989), «Як пташки буквар читали» (1989).

До кола читання молодших школярів входять такі вірші поета: «Тільки мама», «Скільки річок в Україні?», «Клятва», «Цуценя з назвиськом НЕ», «Боязлива мишка» тощо.

У 2-му класі вивчається вірш «Тільки мама»:

– Я на ковзанку піду!
– А коли ж до хати? –
Тільки мама вміє так
лагідно спитати.

– На ходу сніданок з'їм!
– Так не слід робити! –

*Тільки мама може так
лагідно сварити.*

*В снах літаю до зірок...
Час вставати, сину... –
Тільки мама збудить так
лагідно дитину [5, с. 119].*

Цей твір написаний на важливу тему в дитячій літературі – про материнську любов та любов дитини до своєї рідної матері.

Учителю під час вивчення твору слід формувати у другокласників необхідні навички читання, звертаючи увагу дітей на емоційне відтворення тексту. «У 2-му класі важливо формувати в учнів правильне, усвідомлене читання. Для цього слід застосовувати прийоми розширення оперативного поля читання. Зокрема, школярі можуть визначати, у якому темпі краще прочитати твір. Учитель повинен організувати читацьку діяльність учнів таким чином, щоб досягти свідомого читання, цілісного сприймання та розуміння тексту» [1, с. 136].

Молодші школярі у 4-му класі вивчають вірш В. Лучука «Скільки річок в Україні?»:

*Угорі орли літають,
а внизу потоки грають.
Не відома горам тиша:
буйні води катить Тиса,
рине Прут і Латориця,
Черемоші два іскряться:
один – Білий, другий – Чорний,
кожен смілий та проворний...
Під Карпатами Дністер
тихе плесо розпростер,
як волошки, голубий
у Дністер впадає Стрий.
А по той бік гір чимдуж
поспішає долом Уж.
А над Ужем, кожен знає,
місто Ужгород зростає!
Крізь Донбас повз терикони
мчить Донець без перепони, –
шлях верстає гін за гоном,
щоб з'єднатись з тихим Доном.
Ось Дніпро біжить невпинний,
річка – символ України.
На зеленій на Десні
просто диво навесні.
І на Ворсклі у свічадо*

полтавчанки зорять радо.

України крайній пруг

Обмива Західний Буг [6, с. 89-90].

В. Лучук для дітей створив також чимало скоромовок, лічилок, загадок, у яких майстерно використав усну народну творчість.

Цінними для вироблення правильної вимови різноманітних звуків є такі його скоромовки: «Летіла сова», «В'язолаз», «Горішина», «Зуби», «Зубр на зрубі», «Качечка», «Клює курка крупку», «Кріп в окріп», «Ожина» тощо.

Для дітей цікавими є такі лічилки автора: «Гарбуз», «Мокру моркву заєць ніс», «Чорний жук», «Равлик» та ін.

Розвиває уяву, мислення дітей віршована загадка письменника «Чотирироге звір'я».

Помер Володимир Іванович Лучук 24 серпня 1992 року. Похований він у Львові. Посмертно у 1995 році письменник удостоєний премії ім. Лесі Українки за збірки віршів і казок для дітей «Найрідніші слова» та «Казкова орбіта».

Отже, творчість В. Лучука для дітей молодшого шкільного віку різножанрова, їй властиві цікаві й різноманітні теми. Письменник написав для дітей багато віршів, скоромовок, лічилок, загадок. Усі його твори, які вивчаються у початкових класах, мають важливе пізнавальне, розвивальне та виховне значення.

Список використаних джерел

1. Попович Н. Ф. Особливості вивчення творів Лесі Українки у початкових класах / Н. Ф. Попович // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»: збірник наукових праць / гол. ред. Г. В. Товканець. – Мукачево: МДУ, 2017. – Випуск 1(5). – С. 135-138.

2. Попович Н. Ф. Особливості розвитку мовлення молодших школярів на уроках літературного читання / Н. Ф. Попович, Н. В. Лендел // Інноваційна педагогіка: науковий журнал. – Одеса, 2019. – Випуск 12. – Том 2. – С. 36-40.

3. Попович Н. Ф. Особливості формування в молодших школярів навичок виразного читання / Н. Ф. Попович, Г. Ю. Гудачок // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – Карпатська вежа, 2017. – №23(18). – С.87-95.

4. Попович Н. Ф. Формування навичок читання в молодших школярів / Н. Ф. Попович // Science, research, development. Pedagogy: monografia rokonferencyjna / red. W. Okulicz-Kozaryn. – London: Diamond trading tour, 2018. – №2. – С.13-16.

5. Савченко О. Я. Українська мова та читання: Підручник для 2 класу ЗЗСО (у 2-х частинах): Частина 2 // О. Я. Савченко. – К.: УОВЦ «Оріон», 2019. – 144 с.

6. Савченко О. Я. Українська мова та читання: Підручник для 4 класу ЗЗСО (у 2-х частинах): Частина 2 // О. Я. Савченко, І. В. Красуцька. – Київ: УОВЦ «Оріон», 2021. – 160 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>